

Najaarsbemesting voor topprestaties

Een goede kali- en stikstofverzorging in de herfst en winter, waarbij stikstof in hele lage doseringen beschikbaar is voor het gras, zal het herstellingsvermogen van gras sterk verbeteren. De weerstand tegen betreding in het winterspeelseizoen wordt bewezen verhoogd. De najaarsbemesting is een investering naar de opstart in het voorjaar.

TEKST: PATRICK MEDEMA – FOTO'S: HAIFA, AMSTERDAMSE GOLFLUB

Gericht bemesten heeft tot doel de dichtheid van de grasmat te bevorderen, het herstellingsvermogen van de grasmat te versterken en het grasbestand en -samenstelling te behouden in de grasmat. Gericht bemesten beperkt zich niet tot het voorjaar en najaar, maar geldt het jaarrond; ofwel voor alle vier de seizoenen. Als je wilt bezuinigen in het totale onderhoud, moet je niet bezuinigen op de meststof zelf. Gericht bemesten met speciale meststoffen zal de totale onderhoudskosten van een bestaande grasmat verlagen. Als het dan gaat over het bewaken van budgetten is dit alleen al een argument om de traditionele snelwerkende

meststoffen te laten staan. In de winter is gras in rust. De herfstbemesting bepaalt in sterke mate de betredingstolerantie in de winterperiode. Maar zelfs de start- en zomerbemesting bepaalt al in grote mate de conditie van het gras in de winter.

In najaar groeistimulatie voorkomen

Een najaarsbemesting met een stikstof-kaliumverhouding van 1:3 is gewenst. Daarbij dient stikstof in een langzaamvrijkomende vorm te worden aangeboden om groeistimulatie te voorkomen. Om over continu kalium te beschikken is het gewenst ook dit element in een langzaamvrijkomende vorm aan te bieden.

Praktijk en onderzoek bevestigen bovengenoemde. Weerstand, bespeelbaarheid en herstel zullen met genoemde gerichte bemesting worden verbeterd.

Vorm van kalium

Belangrijk is om te kijken naar de kali-umbron. Zeker in het najaar en als de kou inzet zal de wortelactiviteit afnemen. Feit is dat de plant veel makkelijker kali-umnitraat opneemt dan kaliumchloride of kaliumsulfaat. Voordeel van kali-umnitraat is tevens dat kalium en nitraat elkaars opname versterken (synergisme-effect). Kali-umnitraat wordt ook nog bij lage temperaturen goed door de wortel

opgenomen. Een gift kalium in de vorm van kali-umnitraat zal een direct effect hebben op de graskwaliteit (versterking en kleur).

Zorgvuldigheid bij de stikstofvoorziening drukt zich ook uit in de grasbezetting. Teveel stikstofaanbod (vooral door snelwerkende meststoffen) op velden met een goede groeikracht zal de ontwikkeling van ongewenste grassoorten als straatgras (poa annua) versterken en de weerstand van het gras verminderen.

Mineralenboekhouding

Helaas wordt nog steeds meer dan 50% van de velden traditioneel bemest. Waar boer en tuinder reeds jaar en dag een mineralenboekhouding moet bijhouden, zijn overheidsinstellingen niet verplicht de hoeveelheid te melden en als zodanig niet gebonden aan maximum giften. Met traditionele meststoffen als KAS

Gericht bemesten voorkomt onnodige vorming van biomassa. Met een gerichte bemesting wordt meer geïnvesteerd in weerstand, wortelvorming en behoud van het grassenbestand in de mat. Vorming van biomassa is niet gewenst; het resulteert alleen maar in meer maaien, vegen en afvoer ofwel hogere kosten.

spoelt ruim de helft van de gegeven stikstof uit naar het oppervlaktewater. Als in het najaar/herfst met traditionele, snelwerkende stikstof en kalium wordt gewerkt, zal in het voorjaar geen aanbod

meer zijn uit de bemesting van het najaar. Deze elementen zijn voor het overgrote deel uitgespoeld. Met gecontroleerd vrijkomende meststoffen, langzaamwerkende meststoffen, worden elementen vrijgegeven onder invloed van temperatuur. Zolang de voedings-elementen in de korrel zitten, kunnen ze niet uitspoelen. Zodra in het voorjaar de temperatuur boven 8 graden Celsius komt en de dagen weer langer worden, zal grasgroei op gang komen. De elementen die niet zijn vrijgekomen uit de gecoate meststoffen zullen direct beschikbaar komen voor de grasplant. Gecoate meststoffen werken vanaf een temperatuur van circa 8-10 graden Celsius. Kortom, met een gericht bemestingsregime investeert u jaarrond in de grasmat. Deze investering bespaart kosten op onderhoud en arbeid en zal jaarrond tevreden spelers opleveren!

Praktijkervaring Multigreen

Peter Bobeldijk en Theo Berkhout van de Amsterdamse Golfclub werken met de Multigreen meststoffen uit het GreenPowerpakket van Haifa. De meststoffen zijn geleverd door Heigo op advies van Frank Evers. Het greenkeeper-team is er zeer te spreken over. "Belangrijk is dat de korrelmeststoffen uniform van grootte zijn. Hierdoor krijg je een beter strooibeeld, verdeling. De voedingsstoffen dienen langzaam en gelijkmatig vrij te komen om groeipieken te voorkomen. We zien dat door gebruik te maken van de Multigreen meststoffen we een mooier groeipatroon hebben van het gras. Op de voorgreens en op de tees is in week 12 de Multigreen Magic mini 25-5-15 gestrooid. Dit is herhaald in week 22 en week 32. De fairway's hebben in week 19 een

meststofgift gehad met de Multigreen Classic 26-5-20. In week 14, 24 en 34 zijn de surroundings afgestrooid met de Multigreen Classic 26-5-20. We hebben voor deze meststoffen gekozen omdat het goed in ons werkschema past en we kiezen bewust voor een

meststof die de nutriënten over een langere periode afgeeft. We hebben gezien dat groeipieken wegblijven en de kleur constant blijft; ideaal dus! We kiezen ook voor een najaarsbemesting waarbij de nadruk ligt op kali. Hiermee

gaat de grasmat goed afgehard de winter in en is het meer bestand tegen ziekten. Kalium gebruiken we in de vorm van kali-umnitraat omdat deze meststof goed opneembaar is voor de grasplant, zelfs bij lage temperaturen."

Achter van links naar rechts: Jan de Haan, Sjors Vriend, Rene Dam, Peter Bobeldijk. Gehurkt van links naar rechts: Sjaak Berkhout, Theo Berkhout, Ramin Nayeri.